The Hebrew Journal

דער אידישער

זשורנאל

The Hebrew Journal

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטעריא.

VOLUME III. No 569 | Toronto, Thursday June 10 1915 | כ"ח סיון פ' קורח תרע"ה. | דאנערשטאג דער 10־טער יוני, 1915. | PRICE: 1 CENT

A S Freidus
c/o The New York Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK CITY

פרענקס אפיער צוריקגעוויזען

רוסען אנטלויפען קיין קאיזנא

אטלאנטא, דזשאבדזשיא, יוני, 9.

די דזשארדשיא פריזאן קאמישאן, וועלכע האט זייט לעצטע וואך אונטערזוכט די פרענק קייס, האט היינט אדויסגעגעבען איהר ענטשיידונג, אז די סיזס־שטראף דארף ניט אומגעביטען ווערען.

פון די דריי קאמישיאנערס האט בלויז איינער אנדערסאן געשטימט פאר דעם, אז מען זאל לעא פרענק'ן אומבייטען די טויט־שטראף אויף געפענגניס.

פרענקס איינציגע האפנונג איז יעצט דער גאזווערנאר, וועלכער קען איהם נאך בעגנאדיגען.

פרענקס הינריכטונג איז בעשטימט אויפ'ן 22־טען יוני.

דייטשע אולאנער 12 מייל פון לעמבערג

לאנדאן, יוני, 9.

אויפ'ן מזרח שלאכטפעלד האבען דערווייל די דייטשען די אויבערהאנד. זיי שטויסען זיך אין גרויסע מאסען צו לעמבערג ווי אויך אין דעם שאוילער געגענד און אין באלטישען פראווינץ, וואו די רוסען צייהען זיך איבעראל צוריק.

פעטראגראד האלט נאך אלעס אין איין בעריכטען וועגען נצחונות, איבערהויפט ארום דעם טייך דניעסטר. אזוי מעלדען זיי, אז זיי האבען דארטען פערנומען נייע אכט הונדערט געפאנגענע. זיי גיבען אבער צו, אז אין קורלאנד, מאכען זיי ניט אויס גלעגענהייט.

דער לעצטער רוסישער בעריכט מעלדעט אויך אז ביים לינקען ברעג פונ'ם דניעסטר קומט פאר א גרויסע שלאכט, וועלכע איז נאך ניט ענטשיעדען, אבער די דייטשען זיינען געלונגען אריבער צוגעהן ביי יוראוונא.

דער רוסישער שווארצער ים פלאט האט אין קלין־אזיען באמבארדירט די האפענס זונגולדאק און קאזלו, זינקענדיג 2 טערקישע דאמפערס.

פון אדעס ווערט געמעלדעט, אז זיי האבען אויפגעהויבען די טערקישע שיף „מעדזשידיעי", וועלכע איז געזונקען פון א מינע, בשעת זי האט דעם דריטען אפריל באמבארדירט אדעס.

מען האט איהר געבראכט קיין אדעס, וואו זי וועט פערריכט ווערען.

אז אונאפיציעלער בעריכט פון וויען מעלדעט, אז די עסטרייכיש־דייטשע ארמייען זענען שוין איינינע מייל פון דער צווייטער זייט דניעסטר, ארום ניקאלי, און די אולאנער זענען שוין אזוי ווייט ווי 12 מייל פון לעמבערג.

אמעריקאנער נאטע שויץ אבגעשיקט

וואשינגטאן, יוני, 9.

ארום צוויי א זייגער נאכמיטאג, איז היינט די נייע נאטע אבגעשיקט געווארען נאך דייטשלאנד, אונטערגעשריבען פונ'ם נייעם סעקרעטערי אף סטייט ראבערט לענסינג.

די נאטע האט ביי 2.200 ווערטער, און ערשט פרייטאג וועט איהר אינהאלט ארויסגעגעבען ווערען צו דער פרעסע.

ווייליאם דזשענינגס ברייען, וועלכער האט רעזיגנירט האט אויך ארויסגעלאזען א סטייטמענט, אין וועלכען ער ערקלערט, אז ער האט רעזיגנירט צוליעב דעם, וואס ער געהט זיך פאנאנדער מיט פרעזידענט ווילסאן אין צוויי פונקטען.

ער איז פאר דעם, אז אן אינטערנאציאנאלע קאמיסיע זאל אונטערזוכען די גאנצע אנגעלעגענהייט, און אויך אז א וואהרונג זאל ארויסגעלאזען ווערען, אז קיין אמעריקאנער זאל ניט פאהרען אויף א שיף פון א קריגערישער מלוכה, אדער וועלכע פיהרט אמוניציאן, ער איז פאר דעם, ערקלערט ער אינ'ם סטייטמענט, אז מיט דייטשלאנד זאל אמעריקא האנדלען אזוי ווי מיט 30 מלוכות, מיט וועמען זי האט פריעדענס אבמאכען, וואס מאכען קריעג פאר אוממעגליך, ווייל אלע דיספיוטען דארפען געלעזט ווערען פון א קאמיסיע.

דייטשלאנד האט דיעזען פרינציפ נאך פריהער אנערקענט מעהר ניט זי האט קיין טריטי ניט געשלאסען.

ער איז אויך פאר דעם, אז אמערי־קאנער פאסאשיר שיפען זאל פערבאטען ווערען צו פיהרען אמוניציאן.

קלאנג אז טערקיי וויל שלום

אטהענס, יוני, 9.

מען זאגט דא נביאות אז טערקיי וועט באלד פארערען, אז די עלייעס זאלען מיט איהר באזונדער שליסען פריעדען.

נייעס וואס קומען פון קאנסטאנטינאפאל און פון די דארדאנעלען, ווייזען אן אויף א גרויסער דעמאראליזאציאן אין דער טערקישער ארמיי. אפילו די דייטשען זאגען אז דער גאנצער עסק וועט זיך צעפאלען. הונדערטער דייטשע מיט זייערע פאמיליעס, דער דייטשער קאנסיל און ביי א צאנציג אפיצערען פער לאזען קאנסטאנטינאפאל. דאס איז פאר די טערקען א וואונדער.

די נייעס וואס קומען אהער און ווייזען אז די עלייעס פראגרעסירען. זיי האבען געוואונען אויף דער גאנצער ליניע, און זיי זיינען איצט בלויז צוויי מייל פאר קריטהיא. די ערשטע ניט לאנג צוגעקומענע חיל האבען קיין חשק צו געהן צום שלאכטפעלד, וויסענדיג דאס אויף דעם מארמאר ים געפינען זיך ענגלישע סובמארינס.

קאנסטאנטינאפאל געפינט זיך איז א זעהר שלעכטער לאגע. קראנקהייטען זיינען דארט פאראן גענוג, מעדיצין און דאקטוירים — וועניג. עס איז פאראן א גרויסער מאנגעל אין באמבעס, ווייל רוסע־ניען האט ערשט פערכאפט פיעלע טראנס־פארטען.

עס איז דא פערשטאנען, דאס די עלייעס וועלען שליסען פריעדען מיט טערקיי אליין, אויב נאר טערקיי וועט אנגעהמען געוויסע קאנדיציאנען בנוגע אינטערנאציאנאלע ענינים.

קיין וואונש צו צובערעכען טערקיי עקזיסטירט ניט.

בערלין־וואגט סטאניסלאוו צוריקגענומען

בערלין, יוני, 9.

דער היינטיגער אפיציעלער בעריכט לויטעט:

דער מזרח ברעג פון טייך ווינדוי ביי קובילי אין צפון מזרח פון קוראכאני אין פון אונז איינגענומען געווארען.

אינזערע אטאקירענדע טרופען וועלען קירצליך זיי'ן ביי דרום מערב פון שאוועל.

אין דרום זייט פון טייך ניעמען הא'בען די רוסען זיך צוריקגעצויגען קיין קאוו־נא צו, נאך א שטארקער שלאכט אי'ן וועל־כער מיר האבען גענומען דריי הונדערט געפאנגענע און 200 מאשין ביקסען. נאכ־יאגענדיג זיי, באלד נאכדעם, האבען מיר פערכאפט די בעפעסטיגטע פאזיציי־אנען זייערע פאר קאווגא אויפ'ן וועג צווי־שען מאריאמפאל און קאווגא.

אין מזרח פשעמישל בלייבט די לא־גע ניט געענדערט. אין צפון זייט פון זר־ראווגא האבען די טרופען פון גענעראל לינסינגען אבגעשטעלט די גענעגנאטאקען פון די רוסען. ווייטער צו דרום צו נעהט אן א שלאכט איבער דעם ווער עס זאל אריינקריגען די ברעג אי'ן מזרח זייט פון קאלוש.

סטאניסלאוו האבען מיר שוין גענו־מען. מיר האבען גענומען 4.500 געפאנ־גענע און 6 פערכאפט 13 מאשין הארמאטען.

ריסען ציהען זיך צוריק אין בוקאוווינא.

קעלן, דייטשלאנד, יוני, 9.

א דעפעשע וואס איז דא ערהאלטען געווארען פון גאליציען לויטעט דאס די רוסישע ארמיי אין בוקאווינא איז אבגע־שניטען געווארען פון דעם חיל פון מיטעל גאליציען און ווערט געשטויסען צוריק קיין מזרח צו. די זעגרייכע טרופען פון קאלוש זיינען בלויז איינינע מייל פון סטא־ניסלאוו.

גענעראל פאן לינסינגען מארש פאר־ווערטס איבער דעם דניעסטער הא טדורך־גערדונגען די רוסישע ליניע, אבשניידענ־דיג דאס רוסישע חיל וואס געפינט זיך צפון בוקאווינא פון די ארמייען ארום לעמבערג.

דעפעשען פון שלאכטפעלד מעלדען, דאס פאן לינסינגענס פארטשריט געהט אן אויף א ברייטע פראנט.

רוסען פאנגען צוויי טויזענד דייטשען.

פעטראגראד, יוני, 9.

אן אפיציעלער רוסישער בעריכט דער־צעהלט, אז דאס חיל פון דייטשען איינ־זיך אזוי צו צופערבעהמען לעמבערג, האב־לען זיי אריין אפט אין פאסטקעס, אז אין איינעם אזא פאל, האבען זיי פערנומען צוויי טויזענד געפאנגענע, חוץ פיעל אמו־ניציאן.

זייט זיי האבען פערנומען פשעמישל, ווער טאינ'ם בעריכט געזאגט, נעהן זיי אויף לעמבערג פון צוויי זייטען, פון מעריב און פון דרום. זיי קוקען נימ אויף קיין מיליטערישער סטראטעגיק, און די רוסי־שע גענעראלען נוצען דאס אויס, אבצוג שניידען זייערע פארפאסטענס.

זונטאג, האט מען דארום עטליכע ענגימענטען פון מאקענזענס ארמיי אל־ליעבט, אזוי צו זאגען, אריינרייסען זיך ווי א קלין אין דער רוסישער ליניע.

מען האט זיי דא ארומגערינגעלט. פיעלע פון זיי זענען געטויט געווארען, און די איבעריגע זענען פערנומען געווארען אלס געפאנגענע.

דער בעריכט גיט אויך צו, אז אין קאווגער גיבערניע זענען די דייטשען זעהר שטארק אויף דער לענג פון טייך איסאנ־זא, וויכטיגע רעזולטאטען ווערען קירצ־ליך עבווארטעט.

איטאליענער דיריז־שיבעל פערלארען

רוים, יוני, 9.

נעכטען האט איינע פון אונזערע לופטשיפען, א דיריזשיבל, אראבגעוואר־פען א צאהל באמבעס אין פאמע אויף געביידעס וואס ווערען גענוצט פאר מלחמה צוועקען. צוריקקומענדיג פון דיעזער אט־קע איז דער דיריזשיבל געווען געוואונ־גען, איבער אן עקסידענט, אראבצולאזען זיך אין ים אריין אין נאכבארשאפט פון דעם לוסטען אינזעל, וואו ער האט זיך אנ־געצונדען.

ווי עס ווערט בעריכטעט, אין די מאנ־שאפט נעראטעווטעט געווארען און געפאנ־גען.

ערפאלג פון פראנצויזען

פאריז, יוני, 9.

פראנצויזישע טרופען האבען איינגע־נומען 100 יארד אויף א שטרעקע פון 350 יארד פראנט אין זייער נייער אטאקע געגען דעם דייטשען קלין, וועלכער ענדיגט זיך ביי כאנט מיהיעל.

היינט נאכמיטאג'דיגער סטייטמענט לויטעט אז: אויסער די 100 יארד האבען מיר אויף פערכאפט צוויי אנדערע אנגע־ערטער דריי ליניעס טרענטשעס פון שונא און אונגעפעהר 50 געפאנגענע.

איטאליענער אי־אסיריען ערענסט

ריים, יוני, 9.

איטאליענישע טרופען האבען געעפענט א אטאקע אויף די שטארק בעפעסטיגטע פאזיציאנען אויף דעם מזרח ברעג פון דעם טייך איסאנדזא אויף א רוצענד פונקטען פון טאלמינא ביז צום ים.

אונטער א צודעק פון ארטילעריע פייער האבען זיי געלעגט ברייקען איבער דעם טייך אויף פערשיעדענע פלעצער און זיי אטאקירען דעם שונא'ס טרענטשעס.

דער איטאליענישער קריעגס אפיס זאגט וועגען דיעזער שלאכט:

מיר דריקען אויף דעם שונא גאנץ שטארק אויף דער לענג פון טייך איסאנ־זא, וויכטיגע רעזולטאטען ווערען קירצ־ליך עבווארטעט.

א. א. כ. א. פארן ציוניזם

אטלאנטיק סיטי: —

די 29־אע קאנווענשאן פון דעם איני־דעפענדענט ארדען ברית אברהם, האט אנגענומען זעהר וויכטיגע בעשלוסען.

די וויכטיגסטע זענען צו שטיצען די מלחמה מרכנות מיט צוואנציג טויזענד דא־לאר, אז פאר דעם צוואמענצורופען פון א אידישען קאנפערענץ.

א רעזאלוציע איז אויך אנגענומען געווארען, דאס דער אדדען זאל שטיצען די ציוניסטישע בעוועגונג גג און די ציוניס־טישע אינסטיטוציעס.

עס איז אויך בעוילינט געווארען טויזענד דאלאר פאר זעה פראוויזאריש־ישע ציוניסטישען קאמיטעט.

צו ריעזען בעשלוס האט פיעל מיט־נעהמען לואיס ד. בראנדייס, דער בע־ריהמטער באסטאנער לאיער און ציון־פיהרער, וועלכער האט אדרעסירט די קאנווענשאן.

ניין ארעסטאנטען אנטלויפען.

מאנטנאמערי, אלא. יוני, 9.

ניין סטייט פריזאנערס, וועלכע האב־בען מיט דינאמיט אויפגעריסען דעם פלאץ, וואו זיי זענען געווען פערשפארט און עס איז זיי געלונגען צו אנטלויפען.

דייטשע סובמארין געזונקען

לאנדאן, יוני, 9.

באלפור, דער סעקרעטער פון דער אדמיראליטעט האט היינט אפיציעל אנאנ־סירט, דאס א דייטשע סובמארין איז גע־זונקען געווארען און דאס 6 פון איהרע אפיצירען און 21 פון דער מאנשאפט זיי־נען געפאנגען געווארען.

מר. באלפור האט דא מודיע געווען דאס די דייטשע סובמארין געפאנגענע ווע־לען פונקט אזוי בעהאנדעלט ווערען ווי אנדערע דייטשע געפאנגענע אין ענגלאנד.

ווי עס איז אפיציעל בעריכטעט גע־ווארען זיינען ניין דייטשע סובמארינס געזונקען געווארען זייט די מלחמה האט זיך אנגעפאנגען.

פרעמיער אסקוויטה האט אויך היינט אנאנסירט דאס דער סך הכל פון ענגלי־שע אונגליקספעלע זייט די מלחמה האט זיך אנגעהויבען ביז מאי דעם 21־טען איז 258 טויזענד מיט 69, דאס הייסט אלעס צוזאמען, טויטע, פערוואונדעטע און די וואס פעהלען.

די אונגליקספעלע פון דער פלאטע נעהן ניט אריין אין דעם חשבון.

דריי קלאנגעס פון איינער איז נערליך טרייעל

ענדליך האט זיך געכטען אין דער פריה אנגעפאנגען דער טרייעל פון עמיל נערליך, וועלכער ווערט אנגעקלאגט אין האכפערראטה. די טרייעל הא טזיך אנ־געפאנגען אין אסיין קאורט נומער דריי אונטער דער פארזיצונג פון דזשאסטיס סאטערלאנד.

אזוי ווי זיי קלאגע איז פארגעלע־זען געווארען, האט מר. העלמוט איינער פון נערליכס לאיערס געמאכט א פארשלאג אז די קלאגע איז ניט ריכטיג אויסגע־שטעלט געווארען, ער האט אנגעוויזען, דאס איז דער ווירקליכקייט זענען דאס נאר דריי קלאגעס און ניט קיין איינע, ווייל די קלאגע לויטעט, אז עמיל נערליך ווערט בעשולדיגט איז העלפען א געוויסען ארטהור זירזא, ענגלאנדס א שונא, און אויך אין אריינגעבראכט אין פארמאציאן צום שונא און בעגעהן הויכערעראטה.

דער דזשאדזש האט זיין פארשלאג אנגענומען און די לאיערס פון ביידע צדדים צוזאמען האבען זיך צוריקגעצויי־גען פון קאורט און עס האט גענומען ארום א שטונדע ביז זיי האבען אויסגעשטעלט א נייע קלאגע, וועלכע לויטעט, איבער־וועצט פון ענגליש אין אידיש, ווי פאלגט:

„אז עמיל נערליך האט אין די מאנ־נאטען פון סעפטעמבער, אקטאבער, נאו־ועמבער און דעצעמבער אין יאהר 1914 אין אין יאנואר 1915 איז דער שטאדט טאראנטא, מיט א שלעכטער אבזיכט און פערהעטעריש געהאלפען דעם קייזער פון דייטשלאנד, א שונא, וועלכער איז אין מלחמה מיט זיין מאיסטעט מיט דעם, וואס ער איז זיך צוזאמענגעקומען און גע־האלפען א געוויסען ארטהור זירזא צו פער־לאזען די דאמיניאן אף קענעדע און זיך אנשליסען אן דעם שונא'ס ארמיי, וואס דאס איז א קריטיזאלער אקט.

אויף; דער אויבענדערמאהנטער קלא־גע האט זיך עמיל נערליך ערקלערט ניט שולדיג, אז די טרייעל האט זיך אנגעפאנ־גען.

אויסצוקלייבען א דזשורי האט ניט געדויערט לאנג, ווייל די פערטהיידי־גונג האט קיינעם פון די גערופענע דזשו־ריר־לייט ניט צוריקגעוויזען. די אנקלאגע אבער האט יא צוריקגעוויזען צוויי פון די גערופענע דזשורי־לייט.

אין דער אויסגעקליבענער דזשורי גע־פינען זיך 7 פארמער, איין ווארניש מא־כער, איין בילדער, א פאטאגראפער, א טעגס מאכער און א שלאסער.

דער ערשטער צו אדרעסירען די דזשורי איז געווען קאונטי קראון אטארני גריער, וועלכער איז אפיציעל אטארני פון דעם דזשענעראל אטארני צו העלפען דעם קראון אטארני מייקעל אין דער קייס. ער האט אין זיין רעדע צו דער דזשורי אנ־ווייזונגען אויף די עדות, וועלכע די קראון וועט צושטעלען אז האט זיי געבעטען, זיי זאלען משפט'ן דעם אנגעקלאגטען אהן פאראורטהיילע.

א שטיקעל סכסוך איז ארויסגעקומען צווישען דער אנקלאגע און דער פערטהיי־גונג ווען די אנקלאגע האט גערופען אלס ערשטען עדות א געוויסען דייטשען גלח, וועלכער האט זיר זאגען געגעבען א ברעיף, אין וועלכען ער האט געבעטען מען זאל איהם לאזען פאהרען אי'ן די פעראייניגטע שטאאטען.

מר. העלמוט דער הויפט לאיער פאר דער פערטהיידיגונג האט גע'טענה'ט, אז דער עדות איז נאר בעשטימט פאר דער פערטהיידיגונג און ניט פאר דער אנקלאגע ווין פראטעסט האט אבער גאר ניט גע־האלפען.

ווארען זיינען ניין דייטשע סובמארינס געזונקען געווארען זייט די מלחמה האט זיך אנגעפאנגען.

פרעמיער אסקוויטה האט אויך היינט אנאנסירט דאס דער סך הכל פון ענגלי־שע אונגליקספעלע זייט די מלחמה האט זיך אנגעהויבען ביז מאי דעם 21־טען איז 258 טויזענד מיט 69, דאס הייסט אלעס צוזאמען, טויטע, פערוואונדעטע און די וואס פעהלען.

די אונגליקספעלע פון דער פלאטע נעהן ניט אריין אין דעם חשבון.

דייטשע אולאנער 12 מייל פון לעמבערג

לאנדאן, יוני, 9.

אויפ'ן מזרח שלאכטפעלד האבען דערווייל די דייטשען די אויבערהאנד. זיי שטויסען זיך אין גרויסע מאסען צו לעמ־בערג ווי אויך אין דעם שאוילער געגענד און אין באלטישען פראווינץ, וואו די רוסען צייהען זיך איבעראל צוריק.

פעטראגראד האלט נאך אלעס אין איין בעריכטען וועגען נצחונות, איבערהויפט ארום דעם טייך דניעסטר. אזוי מעלדען זיי, אז זיי האבען דארטען פערנומען נייע אכט הונדערט געפאנגענע. זיי גיבען אבער צו, אז אין קורלאנד, מאכען זיי ניט אויס גלעגענהייט.

דער לעצטער רוסישער בעריכט מעל־דעט אויך אז ביים לינקען ברעג פונ'ם דניעסטער קומט פאר א גרויסע שלאכט, וועלכע איז נאך ניט ענטשיעדען, אבער די דייטשען האבען זענען געלונגען אריבער צוגעהן ביי יוראוונא.

אמעריקאנער נאטע שויץ אבגעשיקט

וואשינגטאן, יוני, 9.

ארום צוויי א זייגער נאכמיטאג, איז היינט די נייע נאטע אבגעשיקט גע־ווארען נאך דייטשלאנד, אונטערגעשריי־בען פונ'ם נייעם סעקרעטערי אף סטייט ראבערט לענסינג.

די נאטע האט ביי 2.200 ווערטער, און ערשט פרייטאג וועט איהר אינהאלט ארויסגעגעבען ווערען צו דער פרעסע.

ווייליאם דזשענינגס ברייען, וועלכער האט רעזיגנירט האט אויך ארויסגעלאזען א סטייטמענט, אין וועלכען ער ער־קלערט, אז ער האט רעזיגנירט צוליעב דעם, וואס ער געהט זיך פאנאנדער מיט פרעזידענט ווילסאן אין צוויי פונקטען.

ער איז פאר דעם, אז אן אינטערנא־ציאנאלע קאמיסיע זאל אונטערזוכען די גאנצע אנגעלעגענהייט, און אויך אז א קאנער פאסאשיר שיפען זאל פערבאטען ווערען צו פיהרען אמוניציאן.

בעשטראפט צוליעב איבערטרעטען א ביי־לאו.

סעם סאלאוויי איז געכטען בעשטראפט געווארען מיט 10 דאלאר אדער 14 טאג, פאר האלטען פערד אי'ן א סטייבעל לעבען זיין וואוינונג אין 50 לייקווין עוועניו.

אין יענעם גענענד איז לויט א שטא־טישע ביי־לאו פערבאטען צו האלטען סטייבעלס.

גארמאן ריטענבערג, וועלכער איז אנגעקלאגט פאר פערקויפען ליקער אהן לייסענס, איז געכטען וויעדער פארגעב־בראכט געווארען און פאלס קאורט. די טרייעל איז אבער אבגעלעגט געווארען ביז נעקסטען דינסטאג.

ווילא ציהט זיך צוריק.

על פאזא, טעקסעס, יוני, 9.

גענעראל ווילא, דער פיהרער פון דער מעקסיקאנער רעוואלוציאנערער אר־מיי, האט ערקלערט, אז ער ציהט זיך צוריק פונ'ם פאליטישען פעלד, אום ניט צו געבען אמעריקא קיין געלעגענהייט, אריינצומישען זיך אין די מעקסיקאנישע אנגעלעגענהייטען.

כאלערא אין זייען.

פאריז, יוני, 9.

ווי די האוואס אגענטור מעלדעט פון מאדריד, איז אין ווייען אויסגעבראכען א כאלערא עפידעמיע.

KODAK SAFETY FILM